

SLOVENSKI NAROD.

"Slovenski Narod" velja po pošti:

na kraje bivše Avstro-Ogrske:	za Nemčijo:
celo leto skupaj naprej K 60—	celo leto naprej K 65—
pol leta 30—	za Ameriko in vse druge destele:
četrt leta 15—	celo leto naprej K 70—
en mesec 5-50	celo leto naprej K 70—

Vprašanjem gde in sicer se na priloži za odgovor dopisnica ali znamka.
Upravnitve (spodaj, pritiče, levo). Knaflova ulica št. 8, telefon št. 90.

Inškrtač vsek dan zvodec, izvenčni nodelje in prazniki.

Inserci na mesečno po porabljencem prostoru in sicer 1 mm visok ter
50 mm širok prostor: enkrat po 12 vin., dvakrat po 11 vin., trikrat po 10 vin.
Postano (enak prostor) 30 vin., parte in zahvale (enak prostor) 20 vinarjev.
Pri večjih inškrtačih po dogovoru.

Novi naročniki naj pošljajo naročnine vedno po nakazniku.
Na same pismene naročne brez poslovne denarja se ne moremo nikakor ozirati.

"Narodna Tiskarna" telefon št. 99.

"Slovenski Narod" velja v Ljubljani:

dostavljen na dom ali če se hodi pon: celo leto naprej K 58— četrt leta naprej K 15— pol leta 29— na mesec K 5—

Posamezna številka velja 30 vinarjev.

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se nevracajo.

Uredništvo: Knaflova ulica št. 8 (v 1. nadst. levo), telefon št. 34.

Zborovanje Izvrševalnega odbora JDS.

Včeraj je od 9. zjutraj do pol ene po pol. je trajalo zborovanje izvrševalnega odbora JDS. v mestni posvetovalnični ljubljanski. Zborovanja so se udeležili člani izvrševalnega odbora z vseh strani naše domovine. Po dolgotrajni izcrpni debati so bile sprejete sledeče

rezolucije:

Izvrševalni odbor JDS. zbran na zborovanju 2. marca 1919. ponavlja zahtev, da se Kraljevini Srbov, Hrvatov in Slovencev pridruži tudi zasedena Dalmacija, Reka, Istra, Trst kot avtonomna luka. Gorica v vsem slovenskim delom Goriške, Beljak, Celovce, Velikovec z okolišem, Maribor s krepkim zavarovanjem Dravske doline, Kadgona, domovina prekmurskih Slovencev, vsa Voivodina in zlasti Temšvar z okolišem. V svetem prepričanju, da je lesto ureditivo mogiča začasovitev tržnega mira, opozarja javno mnenje in veste vsega sveta, da pomisli na usoden posledice, če bi teptani narod Srbov, Hrvatov in Slovencev se na dalje moral vedeti bojbo za neodrešene brate. Ne smemo se strastit nobenega koraka, da zaprečimo nov zločin na nasem narodu. Središnja vlada se pozivlja da takoi cdpo-kliče mirovno delegacijo Kraljevine Srbov. Hrvatov in Slovencev iz Pariza in tako bi hotela interalirana konferenca pod laškim terorizmom anulirati svečane oblike zatiranju narodom in vzeti za temelj ograničenja na zapadu London-skih akt, ki je sramotem madež in pravčata skrunitev praporja rešiteljev zatiranih narodov.

Izvrševalni odbor JDS. v Ljubljani pozdravlja in odobrava sklepe z zborovanja s predstavitev enakomislenih strank v Sarajevu; želi, da pride do ustanovitve ene jugoslovanske demokratske stranke za vse ozemlje kraljestva Srbov, Hrvatov in Slovencev.

Izvrševalni odbor pozivlja postanje JDS. v narodnem predstavništvu, da posprešojo delo za konstituanto, kot od naroda voljene zakonodajne zbornice.

Volitve v konstituante naj se vrše na čim širši podlagi s splošno, enako, neposredno volilno pravico s proporcijnim sistemom; volijo naj vsi moški in ženski državljanji od 21. leta dalje; popolna svoboda volitve naj bo zajamčena.

Načrt ustave, ki ga je predložiti v sklepance konstituenti, naj vspremi

načela demokratskih modernih držav; državo naj vodi ena zakonodajna zbornica; velike občine v večja gospodarska okrožja naj dajo temelj ustroju enotno vrejevanje države; vsprejemamo monarhično obliko države z narodno dinastijo Karadjorgjevičev na čelu; a kraj bodi predstavitev narodove volje.

Izvrševalni odbor JDS. pozivlja dejelno vlado za Slovenijo, da priporoča osrednji vladu čim skorajšnje sklicanje deželnega in sveta kot kontrolni v posvetovalni organ deželnih vlad.

Z zahvalo in zadodčenjem pozdravljamo vest iz Belgrade, ki nam naznana sklep srednjevlade, da da na razpolago znaten znesek v pokritje stroškov za pripravo ustanovitve vsečilišča v Ljubljani. Izvrševalni odbor zahvaljuje vsečilišču komisijo v Ljubljani, ki je svoje temeljito delo pospešila tako, da je dozorelo do izvršitve.

Vladislav Fabjančič:

Bdimo!

Karakteristična pojava pri vseh državah, ki jih je rodila ali preuredila svetovna vojna, je, da so od vseh strani oblikovane od sovražnikov. Republika Sovjetov je obdana odognjenega obroča vojne na vseh koncih. Poljska je v prepriču vsej sovražnikov, Čeho-Slovaska je utrijeni tabor, ki ga oblije morje sovražnikov. Mađarska ne šteje niti enega prijatelja med svojimi sovražniki. Romunija se celo z Jugoslavijo prepira. Povsod je isti položaj. Ravnotak je tudi z našo domovino, kraljestvom Srbov, Hrvatov in Slovencev. Bolgarije še ni minila slast po siroti Makedoniji, Romuni bi nam hoteli iztrzati žitnico naše države Banat, Madžari drže v svoji pesti Prekmurje, o katerem se pri nas žal le malo govorja in piše. Nemci so nam ugrabili Koroško in pripravljajo nove boje, z italijo, ki nas hoče zadušiti, je stanje skrajno napeto. Celo Arnavti škilio preko naših državnih plotov. Le Grki se drže mirno, ker jih vodi pametni Venecelos.

Razen te ne preveč zavideni zunanje situacije ima naša država opraviti sicer ne velikimi v številnih vendar strupenimi notranjimi sovražniki, kakor so Nikole Njegoši, Radići in kakor se že imenuje ona šaka kapitalistov, demagogov, plačenikov, Avstri-

jancev in separatistov. Znotraj naša domovina še trpi od porodnih bolečin, organizacija še v nobenem kraju ni čisto perfektna, komunikacijske zvezne so nadvse pomajnjive, tako da smo danes ne samo upravno, ampak skoraj v vseh ozirih razbiti na precejšnje številce deželic in kotov. Narodna obramba tudi še ni urejena niti približno tako, kakor bi zahtevalo naše stanje. In tako dalje.

Kaj bi bilo, če bi danes planili vsi sovražniki in poželjivi naenkrat po nas? To vprašanje je postavil predsednik Wilson ameriškim zastopnikom pri povratku v Ameriko. Ravnotak bi se moral vsakega dne vprašati vsak naš človek, vsi naši vodilni možje iz vseh naših pokrajini, predvsem pa oni ljudje, ki žive kakor na kakem samotnem otoku. Tihega oceana in brez preudarka govorje in uganjajo stvari, ki niso pripravne za to, da se boli utrdijo slogo med Slovenci, Hrvatimi in Srbi. Kaj bi bilo, če bi naši protivniki hoteli z vojaško silo uveljaviti svojo poželjnost? Ali bi mogla naša izmučena in maloštevilna vojska, ki se vrh tega že reorganizira, vzdržati koncentričen napad od vseh strani in obraniti našo mlado državo? Ali bi se našlo pri vseh slojih v vseh plemenih našega naroda dovolj razumevanja, dovolj požravnosti in dovolj odločnosti, da pohite pod orožje in da se pokore disciplini?

Kdo sprecuje, da ne pride do krave vojne Jugoslovjanov sosedov? Ali ni to predvsem zmogovita armada maršala Focha in kooperacija med zavezničkami? Pomislimo, kaj bi se zgodilo, ako bi prislo do razpada Antante, ako bi nastala revolucija v vojskah maršala Focha. Francuzi in Anglezi bi imeli dovolj brige in opravka pri sebi doma, torej se ne bi mogli posvetiti vprašanju, kaj bo z Jugoslovani, kaj s Cehi, kaj s Poljaki itd.? Ne bi nam mogli poslati na pomoč niti enega edinega bataljona, niti enega topa, niti ene puške. Če bi v Franciji in Angliji izbruhnila boljeviški revolucija, ki se po vzgledu Ljulinove vstaje ne bi brigala za usodo drugih narodov, posebno pa ne za narode, v katerih ne vladajo socialistični voditelji, bi bila kraljevina SHS navezanca docela sama nase. Sama bi morala gledati, kako se bo onetja številnih sovražnih vojsk, ki bi pod nacionalističnimi in rdečimi stavami planile od vseh vetrov po nas. Tedaj bi se zbulil kot pod sunkom pesti v čelu marsikateri sanjavi avtomobilist, marsikateri borilec za kulturne in druge individualnosti, marsikateri rlahi jugoslovanskega jedinstva. Sprevidel bi in naenkrat bi mu bilo jasno, da vse stvari na svetu morajo iti po neki vrsti, da so bolj in manj važne zadeve, da je prvo očuvanje in

obramba skupne domovine. Morda bi se tudi pokesal za svoj greh, objokaval svojo slepoto in gluhost, morda bi celo z delom skušal popraviti svojo zabolodo. Bilo pa bi morda tudi že prekasno.

Danes je še čas, da si stvorimo vsi Srbi, Hrvati in Slovenci jasno sliko o svojem položaju. Odprimo oči, napnimo ušesa v preudarje.

Ako premislimo, da smo v sporu skoraj z vsemi sosedji, da naša samostojnost za sedaj ne bazira samo na naši moči, temveč boli na zmagi Antante in na moči njenih armad, bomo, ako ljubimo svojo samostojnost, delali vse stvari z večjim preudarjem, z večjo opreznostjo, z boljšo metodo.

Ta zavest našega položaja mora imeti globokega vpliva na našo zunajno in notranjo politiko.

Na naslov članov „Bratstva slov. drž. nastavljenec kraljevine SHS“.

Načrt januarja t. l. se je ustanovila ta organizacija na »široki demokratični podlagi. Kakor smo poučeni, naj bodo v njej včlanjene vse strokovne organizacije državnih nastavljenec, vsi om, ki ne pripadajo nobeni organizaciji in pa v pokojencu obojega spola. Pričudenki vseh treh sloven. političnih strank!

Organizacija ima načelo varovati stanovske interese državnih nastavljenec, pospeševati stremljenje za zboljšanje gmotnega položaja svojih članov, sestavljati tozavdenje vloga na višja mesta itd. Skratka: »strego stanovsko ujedinjenje plemenitih in humanih načel!«

Pričudenki samostojnim prav nobenih pomislišev v ležetimo, da se vzdruži. Zato smo ustanovili občni zbor 26. januarja t. l. tudi pozdravili po svojem zastopniku.

Primereno pa se nam zdi opozoriti članstvo, da socijo v predstavništvo, ki tvori hrbitse organizacije, samo može čistih političnih rok. Ako ni tako, bo neizogibno poseblica padec celega vstrosa, razpad organizacije.

Oglejmo si občiščje predsednika organizacije Maksa Lillega, davčnega nadupravitelja, moža izredno močnega glasovnega organa, pa tudi izredno sumljive politične barvenosti. Mož je še za zlatni krških in vipavskih dnu stal v naših vrtstah, splezal kasnejne, izrabljajoč ugodnejši položaj S. S., z umetno prikrojenimi gibi in poprimerki kot predstavitev celokupnega ljubljanskega uradništva do magistratnega stolca v rotovski dvorani ter postal ob renesansi LSL, prav odklon šusterši-

janec, kakršen bi bil še danes, ako bi kazalo.

Tako pa je moral za enkrat postati »divjak«, ki čaka, trdno oklepajoč se edinega sredstva predsedstva združenih organizacij državnih nameščencev. — ugodne prilike. Sam je še pred nekaj tedni pripovedoval, da mu je ponujala JDS, mandat v Državno veče, o čemur pa dymimo, saj bi se ga drugače redovje oprijel.

Kot bivši predsednik društva davčnih uradnikov, ki se je molča in natihno razčlo, se je naščanal na tisti čas mogočega dr. Sustercu, vendar pa mu je bila stanovska organizacija vedno samo — sredstvo v doseglo cilju. Hotel je postati kratko in manj državni poslanec. Davčni uradniki sami načoljeli vedo, da bi brez predsednika Lillega ravno tako — če ne bolj — opravili.

Zato jih je ostalo nad eno tretjino neorganiziranih. Dasi je ta možkar ob vsaki prilici žarel za stanovska združenja in se cedil po draginjskih shodih v Mestnem domu itd, vendar pa ni kazal nikdar odkritega čela, temveč prevarjal oficijelnost in neotcičnost in obratno, če je tako požljaj zahteval. Za hrbitom je celo namigaval, da so zahteve državnih uslužbenec preiran.

Koliko sklepov, ki so se storili od združenih organizacij po svojih zastopnikih pri Stepiču v Šiški, ni bilo nikdar izvršenih, o tem vedo povedati le oni tovarši, ki so tistim sejam prisostvovali. Sklenilo se je in predsedniku Lillegu poverila izvršitev, sklep pa je postal v Lillegovih očeh z ozirom na splošni politični položaj kar že noč neopturn, in izvršitev se je odložila — ad kalendas graces.

Z organizatorjem nacionalno-nemških železniških uradnikov Wieserjem in Wallnerjem je bil dober prijatelj, Langhoff in Götzli so pri njegovem organizatorčnem delu sodelovali.

Vsako najmalo zvezo s takimi prononsiranci in škodljivci slovenkega načina vzbuditi, da se vzdruži. Primenjeno pa se nam zdi oponoziti članstvo, da socijo v predstavništvo, ki tvori hrbitse organizacije, samo može čistih političnih rok. Ako ni tako, bo neizogibno poseblica padec celega vstrosa, razpad organizacije.

Prvji podpredsednik višesod, svetnik Franc Regallij je najdostojnejši gospod, kar jih pozna slovenska javnost, možo visoke izobrazbe in širokega socialnega obzora ter politično nemadeževan — toda somišljenec SLS, cesar mu tudi ne stejemo v greh. Ima le redko spremnost, da pove s sto besedami isto kot kdo drug s petimi.

Drugi podpredsednik računski svetnik Avguštin Zajec, tudi somišljenec S. L. S. je na ustanovnem občenem

LISTEK.

Dr. Jos. C. Oblak:

Koroški Slovenci.*

(Nekoliko karakteristike. — Koroško narečje in narodne pesmi.)

Znano je, da imamo Slovencov mnogo dialektov, pri katerih se kaže velik vpliv tujerodnega soseda, s katerim mora dotični del naroda deloma vsled gospodarskih zvez, deloma vsled skupnih uradov v mešanih krajih bolj ali manj občevati. Tako je sprejet tržaški in gorški Slovenc tukje iz italijsčine, drugi Slovenci germanizme. Pa tudi na naglas in narečje je imel tuji jezik vpliv. In tudi narobe! Čeprav slovenski jezik ni imel tolikega vpliva na drugorodne jezike, kakor nasprotno. Kak vpliv je imel predvsem hrvatski jezik na slovenski ob mešanih slovensko - hrvatskih, o tem mi tu ni govoriti, ker smo bili Slovenci. Hrvati in Srbi enkrat en narod, in je pravzaprav ta navidezni vpliv medsebojnih bratih jezikov le poslagano prehajanje hrvatskega jezika v slovenski jezik (ali bolje dialekt), ki se čim bolj razlikuje, čim dalje se oddaljujemo od skupnega stika. Naši gospodarji so to izkoristili in to raz-

* Ta članek je nadaljevanje ali dodatek onim člankom, ki so izšli pod naslovom »Koroški Slovenci« in s podlistkom istega pisatelja v našem listu iz 1. 1996 pod naslovom »Izprečodi po koroški Slovenci«, ki so svoj čas v

zboru smelega čela zagovarjal zopetni vzprejem odslovljenih nemških državnih uslužbencev in o njem ne bomo izgubili besed. Sapienti sat!

J. S. D. S. v predsedstvu nima zastopnika. Zakaj navajamo vse to? Ker po izjavi društva samega stoji društvo nad strankami in bi potem takem morale biti v sorazmerju s političnim mišljienjem v predsedstvu zastopane vse tri slovenske politične stranke, od vseh treh strank pa noben politični kameleon.

Obžalujemo, da v takih odnošajih J. S. D. S. ne more nuditi organizaciji tukce zaslombe in ji posvečati tiste pozornosti, kakor bi to že zelela sama in pa najmanj 75 % strankinih somišljenikov pri društvi.

Zato se obračamo do vseh naših somišljenikov, ki so člani društva, da izražavamo predsedstvo, dokler je še čas in vstvarijo možnost sporazuma.

N. Svajgar:

Vedno naprej!

Z uvedbo gostejšega osebnega prometa na skraj vseh slovenskih progah se je gotovo storil velik in pomemben korak naprej do končne zopetne vspomnute prometne odnosa pred vojno. Upeljala se je ob enem od vseh strani, kako zaželjena neposredna vlačka zvezca iz Ljubljane v Karlovac. Kakor rečeno je to velik korak naprej, ampak tudi teden dokaz, da vladajo pri nas že kolikotliko urejene razmere, kar se o vseh pokrajinal glede prometa ravno ne da trditi. — Vsekakor pa ne smemo zaostati na doseženi etapi, pač pa moramo delovati naprej, da si s časoma z velikimi potezami ustvarimo moderno zeleniško omrežje po celi državi.

Današnji položaj slovenskih prog je značilen za razmere, v katerih smo morali živit. Razven proge Trst-Jesenice-S. Vid ne teče nobena druga državna proga preko celine slovenskega ozemja kot premočna celota, pač pa nahajamo celo vrsto raznih polovičnih prog, ki sicer spojujejo dve večji mesti med seboj, (služijo torej edino lokalnim koristim) drugega namanja, vsaj zdi se, nimajo. Lep primer nam podajata v tem oziru gorenjska in dolenska državna proga. Prva spojuje križišče Trbiž preko Jesenic do Ljubljane, kjer dejansko neha, pač pa izhaja v isti smeri iz Ljubljane druga proga, ki zopet veže edino Ljubljano s Karlovcom. Ali ni pravzaprav vse od Trbiža v Karlovac ena proga? Po našem mnenju vsekakor, in sicer ob enem resnična črta, ki prepreča našo pokrivanje od skrajnega zadevne gorenjske preko Kolpe na sosedno pokrajino naše kraljevine SHS, na vzhod.

Najprej smo dobili direktno zvezo Ljubljane s Karlovcom. Ali se ne bi dalo dosegeti z dobro voljo in malenkostnim delom tudi spojenje, zverenje oba višje omenjenih glavnih prog v eno celoto? In zopet pravim — vsekakor!

Kot smo povdarišči že v naslovu, ne sme nas voditi naša pot nikam drugam kot vedno naprej, naprej kot teče vsak pravi vlak. — Kaksni momenti govore z ozirom na železnico, upravo in obrat, dalje gospodarsko za spojitev obevi prog? Tisti je prav lepo število. Evo jih!

V prvo moramo še eukrat ponovno povdarišči, da se bomo morali v naši državi ostresti tiste avstrijske železniške kramarije in načela, da so ljudje radi železnice tukaj in ne obračina. Naštosti moramo enkrat za vselej z načelom v javnost, da je železnica kot načajnejše občilo polikicana v prvi vrsti za to, da služi narodu in njegovemu gospodarstvu. Saj je star stavek, da železnica, ki v resnici skuša vsestransko služiti celoti, vedno

je kdo stopil v štirideseto leto, pravijo, da je začel »redi mešati«, sem našel tako precej vse poglavitejše.

Torej same malenkostne razlike, katerih mi je omeniti, — ne toliko radi boljšega razumevanja koroškega dialektika, kakor radi popolnosti razprave in — zanimivosti. Te malenkostne posebnosti pa izrabljati v hujskarske namene ter slikti koroški jezik kot čisto poseben idiom — to vzvemo pač samo ne politična, nego tudi osebna po-kvarjenost in zločest.

Podjunko narečje se precej razlikuje od Rožanskega; ohranilo je med drugim tudi še prvotni slovenske narvalne vokale.

To bi bile morda najglavnejše posebnosti in tudi originalnosti koroškega narečja. Sklepam: posebnosti in različnosti ne najdeš v koroškem načaju nič manj in nič več, kakor v vseh drugih slovenskih narečjih, germanizmov pa najdes v njem manj, kakor v prelepi ljubljanski »šprahi«, ali pa tudi v Slovitem zagrebškem dialektru. Podjunko narečje pa je v besedem oziru poleg dolenske in notranjšine morda najčeščije v načajnejše v načajnejše slovenško narečje. Izvirnih starejših slovenskih izrazov pa ima Korošec brezprimerne več, kakor katerokoli drugo slovensko narečje.

Predno izrečeš sodbo radi germanizmov in se spodjetka nad koroškim narečjem, boš pač dobro storil, da se primeš najprvo samega sebe za nos ter najprvo pomeš pred svojim lastnim pragom! ... Da bi nam ostalo — ako iz zamemo res nekatero neprilepite germanizme — ohranjeno kot jezikovna posebnost v vsi svoji originalnosti — least not least — tudi — lepoti!

(Konec priča)

dobro prosperira, ker jo obračno ljudje uporabljajo in podpirajo. V stari Avstriji tegega lepega principa nismo zasedili skoraj nikoder. Različni strategični, vojaški in državno-politični razlogi so bili stokrat merodajnejši od ljudskih zahitev in potreb. Tukaj moramo paziti, da zapustimo ostanke teh nazorov in sprejememo višje omenjeno načelo, da je železnica radi ljudstva potrebna in moral ljudstvu tudi služi.

Tudi v slučaju Trbiž-Karlovac je isto. Vidimo v obeh sedaj obstoječih polovicah to važne proge, znak onega starega zavrnjenega principa, ki upošteva lokalne razmere, splošno narodnih pa. Zdi se ravnotak, kot da smeti ves gorenjski promet le v Ljubljani in ne preko nje. Ali ni med Gorenjsko in Dolensko, Hrvatsko res nikakogar prometa? Ali ni nikak promet mogoč? O da, pa prav velik, in omenjeni progi sta poklicani omogočiti.

V drugo lahko iz prometno-tehničnega stališča trdimo, da bi prinesla spopitev v eno progo prav lepe odstotke prihankov, bodisi na strojih, na vlakih in njihovih garniturah, na osobju in pakar je glavno, na času, ki mora biti železnici kot gospodarskemu podjetju ravnotak denar (time is money!). O tem bi že kratek pregled na obstoječe vozne rede in pa majhna študija o prometnem spojenju doprinesla dokaz pravilnosti naše trditve. Pečal sem se sam s tem problemom in sem prisel vedno do enkah zaključkov, da se dasta oba dela proge prav lepo poenotiti. Tudi upravo je zadeva enostavna, ker pravljata obe progi državi, pri takih malenkostih pač ne smemo iskati ovir.

Končno bodi omenjeno tudi gospodarsko stališče v tem oziru. Kakor je omenjeno, velja za vsakega delavnega človeka in celi narod prislvočica »čas je de nar« v polni meri. Povsod v svojem gospodarstvu se mora izpolnjevati ta slavni angleški izrek. — Poglejmo praktično to z ozirom na omenjeno progo. Trgovec iz Kranja ima opravilo v Metliki ali pa recimo v dolnjem Novem mestu. Iz Kranja mora oditi zvečer poprej, ako hoče dosegeti Novomesto zjut, ob urad, urah ali ob sejnihi itd. Isto velja obratno seveda tudi za Dolenjce, ki žele potovati na Gorenjsko. Ker se je dosegzeni vozni red oziral edino na lokalne interese in prav nič na promet s širšim delokrogom, je z ozirom na prištedenje časa popolnoma primerno, da se preuredi in predela celotni vozni red gorenjske in dolenske proge v tem smislu, da se z ozirom na lokalni in transitni promet preko Ljubljane sestavi nov vozni red, kar ni tako velika težkoča. Izdelal sem svoječasno o tem zasebne študije, ki so se naslanjale v vseh ozirih na že obstoječi vozni red in nisen načel mnogo razlik med studijem in vozni redi, edino gorenjski vlak bi peljal direktno naprej v Karlovac, stroj in osobje bi se v Šiški menjalo, kar bi provzročilo zamudo par minut, za kar bi se neznosno dolgi postanki na glavnem kolodvoru brez zapreke skrajšali.

Cisto sigurno je, da bi tudi iz gospodarskega stališča kazalo, pretvoriti progi Trbiž-Ljubljana in odtod v Karlovac v eno enotno progo, ker bi se promet med posameznimi pokrajinami prav gotovo mnogo pospešil, ne pa zmanjšal ali zakanjal.

Hočemo torej dejani tudi tu in sicer v smislu naslova: vedno naprej! V koči bo nam vsem, nobenemu pa v škodo, ako se to storiti. Prav gotovo nam bo dal prav vsak gospodar, vsak trgovec, vsak, kdor potrebuje to progo — potreba poenotiti in potreba proga v velikem štalu nam je silno velika, zato je delo, vedno naprej za nas same. Upamo, da se bo še kdo drugi oglašil tozadovno, saj razprava o tem bo prinesla svež duh v način gospodarske težnje in pripravlja rezultatom. Naprej!

Movinski pregled.

Sarajevo »Jugoslavija« se bavi s samostojnostjo sodnikov glede na naredbo pravosodnega ministra z dne 30. decembra 1918 o podaljšanju volumna v § 61. ustave za sodnije. Po § 4 zakona v sodni ustavi z dne 23. decembra 1913 je sodnik vršeč svojo službo, samostalen in neodvisen. Kaj pa se sedaj dogaja? Najvažnejšo dolobročno tega zakona pravosodni minister s svojo naredbo kratkomočno prekine in odreja volumna za 14. marca 1919. V tem slučaju ne gre samo za kršenje zakona na škodo neodvisnosti sodnikov, marveč tudi za principijelno stvar, glede katere so, kakor mislimo, narodna vlada in izdajatelji te naredbe popolnoma na čistem. Pravni aksiom je, da more zakon ukiniti predlagati sam zakon in ne kaka narredba. Ne pa s kršenjem zakona marveč z izpopolnitvijo zakona o neodvisnosti sodnikov treba dvigniti sodnika iz današnje letargije, dati mu materialno in moralno eksistenco, vzgojiti v njem zavest in ponos, kakošnega mora vsak sodnik imeti, in organizirati pravosodje po razpoložljivih silih in zahtevanih sedanjega časa. To so pota, po katerih se izgradi samostalno nepristrano sodstvo, ki bo čvrsta podlaga izgradbi naše mlade države in jamstvo za svetost in nepreričljivost zakona. — Zagrebški »Hrvat« prinaša govor zastopnika Perišića o ureditvi valutnega volumna. Med drugim izjavlja: »Vrednost jugoslovanske krone bi se dala dvigniti tudi tako, da se pri odzetenju sedanje krome iz prometa polovica papirja zamenja za novi denar, polovica pa pretvori v obligacije, pri tem pa se določi tudi odstotek za stroške zamenljave. Recimo, da za 210 K. dobi človek 100 K. obligacije, 100 K. denarja, 10 K. pa ostane državi, bi bilo tako v prometu takoj za polovico manj papirnega denarja. Narasla bi njegova vrednost, ljudje, ki bi imeli manj denarja, bi se preje lotili poslov, država bi pa dobiti tudi nekoliko stotin milijonov za sedanje izvredne izdatke. Celič so bili bolj praktični, kar so že pri izgojanju bankovcev počeli

pristoljivo od 10 vinarjev do 10 K. Glede raznjava med kromo in dinarijem pravijo: »Govori se, da bomo za 300 K. dobiti 100 dinarjev. Vprašanje je, kaka bo ta zamena v sredovnem prometu. Na sredovnem tržišču je stal dinar 106 frankov, ali je pa del že tudi na 60 frankov. Krona je stala nedavno 34 frankov, potem pa je padla na 27. Samo za pregledni račun stavimo, da je kroma na 30, dinar pa na 80 frankov, pa dobitimo za 300 K. 90 frankov na 100 dinarjev ali za teh istih 100 dinarjev samo 80 frankov, torej na 300 K. izgube 100 frankov, na 3 milijarde izgube 100 milijonov, 6 milijard kron kolikor pravijo, da jih imamo v Jugoslaviji, 200 milijonov. Ne smemo pri tem pozabiti, da ne potrebuje-

mo blaga iz krajev, v katerih velja dinar, marveč iz inozemstva, kjer več velja dinar. Govornik pa veruje v pričakuje, da nikomur ne pade na misel oškodovati državljenja kraljestva SHS in zato se bo gotovo jugoslovanska kronska valuta uredila, da se gospodarsko in finančno ojača na znotraj in na zunaj. — Beogradski »Pravda« se bavi pod naslovom: »Za našo trgovino z zakonom, ki ga je prglasila francoska republika, s katerim se omogoča trženje s podankami sovražnih držav v gotovi meri. Pravi, da tudi naša država potrebuje sličen zakon. Omenjeni francoski zakon pooblašča ministra zunanjih zadev, da daja francoskim trgovcem pooblaščila za trgovanje s sovražnikom ali ta pooblaščila se bodo izdaljala samo takrat, kadar bo to zahteval interes trgovine. — »Ostobdobljenje« v Tuzli piše v uvodniku o razdelitvi dela in pravi: »V našem narodnem življenju pred vojno smo napravili mnogo pogreskov, ker smo prepirali principe razdelitve dela. Vsi naši odleči ljudje so se bili vrgli v dnevno politiko, istočasno pa so vodili tudi glavno vlogo v vseh naših kulturnih društvin. Tačko se je doseglo to, da je jedna in druga stran v svojem napredku trpel, ker se istodobno nista mogla dva različna posla opravljati z uspehom. List se zavzema za to, da oni, ki se pečajo s političnim življenjem, naj ostanejo pri tem in naj ne bo do istočasno vodje tudi na prosvetenem poslu. Kajti prosveta ne sme biti pobaranata s kakršnokoli barvo, ako se hoče dosegeti napredek. Proti separativnu na kulturnem polju moramo najodločneje ustati in mi hočemo vsako odvajanje, pa na pride od te ali one strani, najenergičneje pobijati.«

Simptom ali lira. — Tempse z dne 21. februarja 1919 prinaša pod naslovom »Italija 1919« v Jugoslovani kartu, na kateri je s črno črto omejen teritorij, ki ga zahtevamo, in Jean Carrère, rimski dopisnik liste, piše: »Novica, da so Jugoslovani notificirali konferenci zahtevu arbitraže predsedniku Wilsonu, je vzbudila tu pri občinstvu razumijočo. V političnih krogih ne razumejo, kako so mogli iti Jugoslovani v svojih iluzijah tako daleč, da so upali, da bi mogla sprejet konferenca nihj zahtevno, kajti zahtevati razsoditev po enem samem delegatu na zborovanju, kjer so zastopane različne narodnosti, se pravi skušati oslabiti odločitve in moči cele konference. In če bi bilo dobrej tako postopanje za katerokoli vprašanje, bi bila vsa druga vprašanja podprtvena enaki zahtevi, in konference ne bi pravzaprav več obstajala. Tukaj smatramo kot nemogoče, da bi bila tako uvidevna politika, kot sta glavna srbski in hrvatski minister, mogla upati, da se bo ugodilo njih zahtevi. Zahteva, tako pravito tu, je imela čisto navaden namen, da spravi Italijo v slabico in njeni načeli, da bo ostala osamljena, če bo odklonila razsoditev, da je druge velesile ne bodo podpirale in da se bo zamerila ameriškemu predsedniku. Načeli torej najboljši vtič po francoskih listih sporočeno deli. So to tudi druge države poleg Italije daleč od tega, da bi do obdrovale demarš Jugoslovjan, in časniki čestito italijski predstavniki vprašanje, bi bila vsa druga vprašanja podprtvena enaki zahtevi, in konference ne bi pravzaprav več obstajala. Tukaj smatramo kot nemogoče, da bi bila tako uvidevna politika, kot sta glavna srbski in hrvatski minister, mogla upati, da se bo ugodilo njih zahtevi. Zahteva, tako pravito tu, je imela čisto navaden namen, da spravi Italijo v slabico in njeni načeli, da bo ostala osamljena, če bo odklonila razsoditev, da je druge velesile ne bodo podpirale in da se bo zamerila ameriškemu predsedniku. Načeli torej najboljši vtič po francoskih listih sporočeno deli. So to tudi druge države poleg Italije daleč od tega, da bi do obdrovale demarš Jugoslovjan, in časniki čestito italijski predstavniki vprašanje, bi bila vsa druga vprašanja podprtvena enaki zahtevi, in konference ne bi pravzaprav več obstajala. Tukaj smatramo kot nemogoče, da bi bila tako uvidevna politika, kot sta glavna srbski in hrvatski minister, mogla upati, da se bo ugodilo njih zahtevi. Zahteva, tako pravito tu, je imela čisto navaden namen, da spravi Italijo v slabico in njeni načeli, da bo ostala osamljena, če bo odklonila razsoditev, da je druge velesile ne bodo podpirale in da se bo zamerila ameriškemu predsedniku. Načeli torej najboljši vtič po francoskih listih sporočeno deli. So to tudi druge države poleg Italije daleč od tega, da bi do obdrovale demarš Jugoslovjan, in časniki čestito italijski predstavniki vprašanje, bi bila vsa druga vprašanja podprtvena enaki zahtevi, in konference ne bi pravzaprav več obstajala. Tukaj smatramo kot nemogoče, da bi bila tako uvidevna politika, kot sta glavna srbski in hrvatski minister, mogla upati, da se bo ugodilo njih zahtevi. Zahteva, tako pravito tu, je imela čisto navaden namen, da spravi Italijo v slabico in njeni načeli, da bo ostala osamljena, če bo odklonila razsoditev, da je druge velesile ne bodo podpirale in da se bo zamerila ameriškemu predsedniku. Načeli torej najboljši vtič po francoskih listih sporočeno deli. So to tudi druge države poleg Italije daleč od tega, da bi do obdrovale demarš Jugoslovjan, in časniki čestito italijski predstavniki vprašanje, bi bila vsa druga vprašanja podprtvena enaki zahtevi, in konference ne bi pravzaprav več obstajala. Tukaj smatramo kot nemogoče, da bi bila tako uvidevna politika, kot sta glavna srbski in hrvatski minister, mogla upati, da se bo ugodilo njih zahtevi. Zahteva, tako pravito tu, je imela čisto navaden namen, da spravi Italijo v slabico in njeni načeli, da bo ostala osamljena, če bo odklonila razsoditev, da je druge velesile ne bodo podpirale in da se bo zamerila ameriškemu predsedniku. Načeli torej najboljši vtič po francoskih listih sporočeno deli. So to tudi druge države poleg Italije daleč od tega, da bi do obdrovale demarš Jugoslovjan, in časniki čestito italijski predstavniki vprašanje, bi bila vsa druga vprašanja podprtvena enaki zahtevi, in konference ne bi pravzaprav več obstajala. Tukaj smatramo kot nemogoče, da bi bila tako uvidevna politika, kot sta glavna srbski in hrvatski minister, mogla upati, da se bo ugodilo njih zahtevi. Zahteva, tako pravito tu, je imela čisto navaden namen, da spravi Italijo v slabico in njeni načeli, da bo ostala osamljena, če bo odklonila razsoditev, da je druge velesile ne bodo podpirale in da se bo zamerila ameriškemu predsedniku. Načeli torej najboljši vtič po francoskih listih sporočeno deli. So to tudi druge države poleg Italije daleč od tega, da bi do obdrovale demarš Jugoslovjan, in časniki čestito italijski predstavniki vprašanje, bi bila vsa druga vprašanja podprtvena enaki zahtevi, in konference ne bi pr

govorile tudi zastopnice slovenskega ženstva.

Nov socialistno - demokratični list Varaždin, 2. marca. V kratkem prične izdajati socialistno-demokratični zbor v Varaždinu politični dnevnik "Bratstvo".

Sjajna manifestacija v Piberku. Piberk, 2. marca. Danes se je vršl takrat pod milij nembo sijajen shod na Glavnem mestnem trgu. Prvi govornik edv. dr. Oblak iz Ljubljane je izrazil s svojim govorom o ljubezni do rodnih zemelj in težke veliko navdušenje. Dr. Ferdinand Müller je v nad eno uro trajajočem, krasnem govoru pojasnil pomen Jugoslavije v vsakem oziru, slikal trpljenje in vstajenje koroskih Slovencev, im pokazal gospodarske in narodne koriste nove države. Tisočglava množica je sledila z napeto pozornostjo in burno pritrijevala. Govorili so še Kandut, dr. Štefančič, Oset, Šerf ter želi občno priznanje. Sklenene so bile znamenske rezolucije, ki se bodo posebej objavile. Koroski Slovenci vstajajo.

Boljševiki na Koroškem gospodarijo prav po turško daleč! Nihov nastop proti Francuzom v Celovcu, o katerem smo zadnjih slisali, je bil tako mal v primeru s tem, kar delajo s Slovenci. Natepo se je v naših lepih krajev vse polno teh sumljivih elementov in nastanili so tih po možnosti pri Slovencih, kjer gospodarijo prav komunistično. Jaica, kure, mleko itd. vse je nihovo, ženske so tím brez pomoci v potovanosti izročene. Samo mal register, kar so zadnji čas uganiali: vzel so pri Haliču v Medborovnicu eno svinjo, pri Mikelču v Borovljah dve svinji, pri Jaklinu vse kure, pri dekanu v Kapiji kravo in seno, pri Bošetu v Sl. Plajbergu vse pri hiši. Ljudi strahujejo z hajoneti in streljanjem, da se povečani povedati ne uja. Če jim je bilo kaj vzeto. Gosp. Renkotu v Borovljah grozijo, da je prvakrat premalo dobil. Nemškutarji skušajo te uniformirane boljševike in ih opitano, da se potem besno znosijo nad kakim neljubim Slovencem. Uradniki, katere so Jugoslovani zaradi njih za grzenosti že enkrat odstavili, so se vrnili in ti čuvajo sedaj pravico, kakor kozel vrt! Gluhini sliki so za krivice nasproti Slovencem, da še več — iste trpine citira, kadar se jim polubi, brez povoda predse samo zaradi tega, da se iz njih naročuje in >Jugoslavijo smetišo. Če ima Slovenec pri davkarji kai denarja dobiti, napišejo na pobotnicu >Jugoslavija in s tem je — plačan. Soproc uraria Lečnika so predpisali 1000 K davalke, čeprav so Nemci vso trgovino razbili in uničili. — Prostora bi primankovalo, če bi hoteli registrirati vse vnebovijoče krivice. Ali civilizirani svet res nima sredstva, da bi zatrli takia barbarstva.

Neodrešena domovina.

Puljski list »L' Azione« za zatiranje Jugoslovana. Laški listi, kateri so začeli izhajati šele po zasedenju primorskimi pokrajinami, ne zaostajajo prav nič v hujskanju in imperjalizmu za listi kraljestva. Prvenstvo gre pa gotovo puljskemu »L' Azione«, ki zahteva, da se močne manjše jugoslovenske v Primorju kratkotako zatrejo, kajti 40 milijonov Italijanov ima pravico na naravne meje, katere potrebujejo, ker bi sicer postali proletarji med narodi. Italijanski »sacro egoismo« z vsem svojim cínzom in vso brezobzirnostjo.

Stavka železničarjev v Trstu in jugoslovanska propaganda. Kako obrekajo Italijani Jugoslovane in kaksnih lokativih sredstev se poslužujejo, smo videli posebno v zadnjem času povodom stavke železničarjev v Trstu. Laški listi so porabili takoj priliko in iskali krivca — seveda pri Jugoslovanih, če, da so oni dali potrebne svote za uprizoritev stavke med triškim železničarji in delavci. Sedaj pa poročajo »Corriere della sera« in »Secolo«, da je delavska zveza (Confederazione del Lavoro) poslala laškemu ministrskemu predsedniku izjavo, da generalna stavka in stavka železničarjev v Trstu nista v nobeni zvezi s političnim položajem. Edini povod je bila zankrnost italijskega guvernerja v Trstu, ki je delavstvo vse močno obljubil, toda ničesar ne storil. Tu se vidi, da niti lastni rojak niso z Italijani in v njihovim gospodovanjem zadovoljni, pa tudi vso zlobnost in nesramnost laških listov.

Listi proti Francuzom in Amerikancem. L' Azione, iz Pula se pritožuje, da v Redi Italijanske oblasti, zlasti mestni magistrati nimajo nobene pravice in uglej. Dokler je bilo mesto pod Avstrijo, so Italijani strogo pazili na to, da so bili Jugoslovani brez izjeme izločeni iz javnih služb; odkar pa je Reka oporišče francoskega brodovja in vzhodne armade, prezirajo vojaška povestila italijske oblasti, med tem ko podpirajo jugoslovanski element in ga skušajo uveljaviti tudi v javnem življenju. Francozi in Amerikanci so pa kmalu uvidevili, kako je Reka »italijanska« in vse klicanje in manifestiranje Italijanom ne bo tu ničesar pomagalo.

Zaveznički.

Morje boje imeti Antanta povsem v rokah. LDU Berlin, 1. marca. (CTU.) Times jejavijo iz Pariza: Pogoji predhodnega miru zahtevajo med drugim razdrožitev avstrijske, bolgarske in turške monarhije, ki se mora izročiti Antanti. Utrdbe na Helgolandu se morajo uničiti na stroški Nemčije. Kielški kanal mora biti na razpolago vsem narodom.

Angleška komisija za negotovitev vojne škode v Srbiji. LDU London, 1. marca. (Dun. kor. ur.) Prihodnje dni odhaja angleška komisija v Beograd, da tam negotovi skodo, katero je trepla Srbija, ko je bila zasedena od sovražnika. Ta komisija se bo tudi bavila s proučitvijo sredstev, v katerem obsegu bi bilo možno obnoviti deželo. Nadalje se bo bavila z gospodarskim razmerjem, posebno pa z vprašanjem razbremnitve dežele s pomočjo angleškega kapitala. Komisija bo dva do tri meseca delovala v Srbiji.

Amerika boje preprečiti oborežen sporad med Jugoslavijo in Italijo. LDU Haag, 1. marca. (CTU — Brezijo in Ameriki.) Da se prepreči oborežen sporad med Italijani in Jugoslovani, proučuje amerikanska komisija, katero naj se predloži rassodniku, in katero potem nobena od teh dveh držav ne bo mogla reakcijati. Nadalje

javlja, da so Wilsona o položaju obvestili in da mislijo, da namenjava v direktno svezo z Beogradom in Rimom stopiti, da naredi konec ljubljanskim prepričom.

Iz Avstrije, Madjarske, Nemčije, Turške.

Poletni čas v Nemčiji in Nemški Avstriji. Dunaj, 2. marca. Vlada v Nemčiji je sklenila, da vpelje s 1. aprila zoper poletni čas. Tudi vlada Nemške Avstrije bo temu vzugledu sledila. Rešitev romunsко-madžarskega spora Paris, 2. marca. Komisija za rešitev spornih vprašanj med Romunijo in Madžarsko v Banatu je določila, da priveda Segedin Madžarski, ozemlje vzhodno tega komita na Romuniju. Tu se bo določila posebna demarkacijska linija. Na Sedmogaščku morajo izprazniti Ozri mesta Brašovo in Sibini ter ozemlje ob Karnati.

Obupno finančno stanje Dunaja. Dunaj, 2. marca. Finančno stanje dunajske mestne občine je naravnost obupno. Tako izkazuje proračun za leto 1919/20, ki se prične s 1. julijem in neha s 30. junijem 1920 primanklja 150 milijonov krov. To je največji primanklja, kar ga je doživeljala dunajska mestna občina. Vsi mestni obrati so pasivni. Samo za plače uradnikov je določen 80 milijonov krov. Sedanja krščansko-socijalna večina mestnega sveta pusti, da tečejo denarne zadave tak, kakor hočejo. Boje se namreč krščanski socialisti, da bodo pri prihodnih volitvah pogoreli in za to tudi niso izvedli namenovanih novikanj pristojbin za cestno železnično, plin in električno, ki bi se morala izvesti 1. marca za 100%. S tem so pokazali krščansko-socijalni mestni očetje, kako malo jum je dobrobit občine kadar so v nevarnosti nihovih mandatov in nihova večina v občinskem svetu.

Italija.

Lahi se izgovarja na nas. LDU Berlin, 1. marca. (Dun. kor. ur.) Lokalanzeiger izjavlja iz Rotterdam: Iz angleških virov poročajo ki jugoslovansku-italijanskemu sporu nastavno: 20. februarja so izgnali Jugoslovani italijsko misijo, ki je bivala v Ljubljani na podlagi mirovnih določil. Naloge te misije je bila, da vredi tameno politično življenje pogoje med Jugoslovani in Italijani. Kot vzrok izgona so navedeni Jugoslovani, da Ljubljano ni smatral več kot del Avstrije, potem ko je bila jugoslovanska država že pripoznana na mirovni konferenci. Radi tega je sklenila italijska država, ki je jugoslovansko državo ne priznava in razen tega tudi zanika, da bi jo bile priznane velesile, zapreti meje, ker si je hotela na podlagi pogovor za premirje kar tako prilastiti pravice vojaškega zasedanja. Drugo poročilo pravi, da so dne 12. februarja votaki v srbskih uniformah v Ljubljani napadli vladk in Italijani, ki so se iz avstrijske internacije vračali domov. Srbski vojaki so začali italijsko zastavo. (Opaziramo na uradno pojasnilo, kaj je res.)

ORLANDO PONUJA KOMPROMIS.

Lj. d. u. Rim, 1. marca. (Dun. kor. ur.) Agenzija Stefani poroča: V današnji seji poslanske zbornice je imel ministrski predsednik Orlando velikopotenje, v katerem je uvodoma naglašal, da je po končani vojni treba načrtovati pozornost posvečati notranje položaju. Glede načrtovanih teženj je izjavil, da je Italija prej ko slej prepričana o upravičenosti svojih zahtev, zakaj nastopnih zahtevkov ni mogoče v nobeni smeri izpreminjeti: Spomljeti vseh dežel in narodov slovite italijsko tradicijo z Italijo in njih združenje v okviru meti, ki jih je začrnila narava sama. Tako združenje znamenja uvidevala, da treba potem pravčnega kompromisa spraviti lastne potrebe v skladu s potrebnimi drugimi narodov in da ne sme spravljati svojih koristi v ospredje s tem, da zavestavlja načrte potrebe drugih narodov. V sedanjih težkočah vztrajamo na polni obrambi naših pravic z vso odločnostjo, nikakor pa s trmožljivostjo. To pravico nam posvečujemo naše nedosegljive žrtve in trpljenje našega naroda, posvečujemo jo oni stotisoč Italijanov, ki so žrtvovali svoje življenje za našo pravico stvar.

Sprejeta je bila na to sledenja rezolucija:

Jugoslovansko ženstvo brez razlike strankinega pripadništva, zbrano 2. marca 1919 na skupščinih v Beogradu Zagrebu, Ljubljani in Novem mestu kar najbolj odločno protestira proti nasilni italijski in nemški okupaciji naše slovenske zemlje v Dalmaciji, na Reki, v Istri in Trstu, na Goriškem, Kranjskem in Koroškem, zemlje, na kateri žive Slovani že stoletja, kamor se je bil italijski in nemški živelj le vrinil in kjer ni nikjer italijske ali nemške večine. Le kolik imperijalistični poklep Italije hčete zadati smrtni udarec gospodarskemu in s tem kulturnemu razvoju Hrvatske in Slovenije. Poleg ogromnega števila Hrvatov hoče podpariti in pogradi na nacionalno smrt več kakor eno četrino slovenskega plemena.

Kali za nove vojne bodo pognale iz nasilne prisljivite slovenskega ozemlja, ker pod drugi milijon Slovencev ne bo mirno in udano prenašal izgube ene četrte svoje celote, bohotno se bo razširil na tem ozemlju irredentizem, ki je še vedno v povod pritiral do odločitve z orožjem.

Ves kulturni svet pozivljamo, da nam pomaga preprečiti še v zadnjem trenutku bričko krivico, ki jo hoče zavdati italijski imperijalizem jugoslovanskemu narodu, ki se je pravkar odresel nemškega, madžarskega in turškega jarma. Z nam je pravica, izvijimo krvniki orožje, s katerim jo hoče zavdati.

Rotino zastopnike vseh narodov na mirovni konferenci, da ne odnehajo od načel pravičnosti in samoodločbe. Svarimo jih, da ne podpišejo s krivčnim mirovom ponovno tragedije jugoslovanske žene: roditi deco, ki naj že v maternici telko souseže, kar ne bo

pravilna doba za otvoritev primerno vsečiljške knjižnice v Ljubljani in naj se skrbi za prenos knjižnega materiala in drugih pritomčkov in dalmatinske dvorne knjižnice in graškega vsečiljščice in seminarjev. — IV. Vsi domači vsečiljški profesorji in strokovnjaki, rastreseni sedaj po trhih univerzah, naj se pridobe za domače vsečiljščice. — V. V izpopolnitve strokovnega znanja in pridobitev širšega potrebnega obzoria bo zelel in moral marsikov način dijak iti v inozemstvo vsaj za nekaj semestrov. Vlada naj ustvari primeren fond za zadostne stipendije tem dijakom, da se bodo lahko nemoteno posvečali na inozemski univerzah svojemu študiju. — VI. K sklenu pozivajo slovensko akademiko in omladino, vse resnomsleče naše kulturne delavce, da z druženimi silami podpro to našo pravično zahtevo za katere udejstvite se bomo borili z vsemi močmi.

V Zagrebu, 25. svečana 1919.

Slovenska akademika omladina. (Podpis.)

Velasten protestni shod slovenskega ženstva proti nasilni italijski in nemški okupaciji.

Včeraj ob 11. uri dopoldne se je v veliki dvorani Narodnega doma sklenila protestna skupina vseh ženskih in ženskih omladinskih organizacij v Ljubljani. Vlada je vredila, da tečejo denarne zadave tak, kakor hočejo. Boje se namreč krščanski socialisti, da bodo pri prihodnih volitvah pogoreli in za to tudi niso izvedli namenovanih novikanj pristojbin za cestno železnično, plin in električno, ki bi se morala izvesti 1. marca za 100%.

Vlado, 25. svečana 1919.

Slovenska akademika omladina. (Podpis.)

Včeraj ob 11. uri dopoldne se je v veliki dvorani Narodnega doma sklenila protestna skupina vseh ženskih in ženskih omladinskih organizacij v Ljubljani. Vlada je vredila, da tečejo denarne zadave tak, kakor hočejo. Boje se namreč krščanski socialisti, da bodo pri prihodnih volitvah pogoreli in za to tudi niso izvedli namenovanih novikanj pristojbin za cestno železnično, plin in električno, ki bi se morala izvesti 1. marca za 100%.

Vlado, 25. svečana 1919.

Slovenska akademika omladina. (Podpis.)

Včeraj ob 11. uri dopoldne se je v veliki dvorani Narodnega doma sklenila protestna skupina vseh ženskih in ženskih omladinskih organizacij v Ljubljani. Vlada je vredila, da tečejo denarne zadave tak, kakor hočejo. Boje se namreč krščanski socialisti, da bodo pri prihodnih volitvah pogoreli in za to tudi niso izvedli namenovanih novikanj pristojbin za cestno železnično, plin in električno, ki bi se morala izvesti 1. marca za 100%.

Vlado, 25. svečana 1919.

Slovenska akademika omladina. (Podpis.)

Včeraj ob 11. uri dopoldne se je v veliki dvorani Narodnega doma sklenila protestna skupina vseh ženskih in ženskih omladinskih organizacij v Ljubljani. Vlada je vredila, da tečejo denarne zadave tak, kakor hočejo. Boje se namreč krščanski socialisti, da bodo pri prihodnih volitvah pogoreli in za to tudi niso izvedli namenovanih novikanj pristojbin za cestno železnično, plin in električno, ki bi se morala izvesti 1. marca za 100%.

Vlado, 25. svečana 1919.

Slovenska akademika omladina. (Podpis.)

Včeraj ob 11. uri dopoldne se je v veliki dvorani Narodnega doma sklenila protestna skupina vseh ženskih in ženskih omladinskih organizacij v Ljubljani. Vlada je vredila, da tečejo denarne zadave tak, kakor hočejo. Boje se namreč krščanski socialisti, da bodo pri prihodnih volitvah pogoreli in za to tudi niso izvedli namenovanih novikanj pristojbin za cestno železnično, plin in električno, ki bi se morala izvesti 1. marca za 100%.

Vlado, 25. svečana 1919.

Slovenska akademika omladina. (Podpis.)

Včeraj ob 11. uri dopoldne se je v veliki dvorani Narodnega doma sklenila protestna skupina vseh ženskih in ženskih omladinskih organizacij v Ljubljani. Vlada je vredila, da tečejo denarne zadave tak, kakor hočejo. Boje se namreč krščanski socialisti, da bodo pri prihodnih volitvah pogoreli in za to tudi niso izvedli namenovanih novikanj pristojbin za cestno železnično, plin in električno, ki bi se morala izvesti 1. marca za 100%.

Vlado, 25. svečana 1919.

Slovenska akademika omladina. (Podpis.)

Včeraj ob 11. uri dopoldne se je v veliki dvorani Narodnega doma sklenila protestna skupina vseh ženskih in ženskih omladinskih organizacij v Ljubljani. Vlada je vredila, da tečejo denarne zadave tak, kakor hočejo. Boje se namreč krščanski socialisti, da bodo pri prihodnih volitvah pogoreli in za to tudi niso izvedli namenovanih

Vsem: krov so pa sami vsele iz omare. Zagrozili so mu, da ce se gane, ga na mestu ustreljijo. V smrtnem strahu jim gospodar postreže kar naived more. Ker ni imel kuhanega mesa, tium da cel kos slanine, steklenico starega vina (1½ l) in steklenico belega vina. Zahvalili so ga še več, a ga slušalno ni imel doma. Dobro se posostojio in kar je ostalo, so rekli, da bodo dali onim širim, ki so zunai: v resnicu je bil led. Pogovarjali so se med seboj vedkrat nemško. Končno so prisilili gospodara, da jim je moral tudi sveti s svojo svetilko nazaj do Komiljanca v Jermajnov Vrh. 5 ure daleč. Tudi tu so zahvalili pečenih jajec in drugih slastnih jedel. A ker je vdova revna so dobili le tri jajca, katera je g. stražmojster slastno jedel, kar je pa ostalo, je dal drugim izgovorom, da želodec ne prilubi. Pri posestniku Venetu Alojizijsku so tudi zahtevali klobas, kruha in žganja, kar so seveda tudi dobili. Nato so šli proti Gor. Močvirjem, zgoraj imenovanega sina pa pustili. uvedviš, da je upravičeno ostal doma. Dostavljamo: Takšnih orložnikov pač ne rabimo. Slučaj je treba preiskati in potem napraviti red. Dobro, da je to, kakor smo napisali, samo izjeman slučaj, ki pa ni manj obzajovanja vreden.

Cistimo svoje ozračje. Gosp. Ivan Vidmar, nadoficial iz Loža, je konstatairal, da on ni v nobeni zvezi z ovadbo zoper kovač Kromaria, ki je bil potem ustreljen. Ker ne vemo, ali je bil ta g. Ivan Vidmar keda voda zemljiške knjige v Crnomilju ne moremo vedeti, ali je to res ali ne. Da pa ne bodo nedoljni trplji, pribijamo, da je napis, oz. inspiriral to ovadbo tisti Johann Vidmar, ki je bil nadoficial in voda zemljiške knjige v Crnomilju. S tem je vsak dvom izključen, kdo da je krivec. Poizvedbe naj bi se vrstile v Ormoliju pri vseh sodnih uradnikih. Pa tudi Jože Matija Skubic bo vedel kaj povedati. M. G.

Deželna vlada v Ljubljani bo prihodnji teden sklepala o tem, ali se da nemškim notarijem poverilo, ali ne. Neobhodna potreba je, da naša narodna prosvetna in politična društva ter krajevne organizacije vseh političnih strank takoj zavzemajo svoje stališče k rešitvi tege vprašanja. Ta društva in organizacije naj nemudoma sklenejo enemčen poziv na deželno vlado v Ljubljani, da brez pogojno odstvari vse nemške notarie — premestitev v zaledje ni na mestu. Ti sklepi naj se takoj odpošljajo deželnim vladam v Ljubljano, da jih bo imela v rokah, predno reši notarsko vprašanje.

Društvo slovenskih notarskih kandidatov v Ljubljani pozivlja vse svoje člane, da se v slučaju, kadar iščejo kako službeno mesto, obrenejo naprej na društvo, ki je po svojih pravilih upravičeno za tozadnje posredovanja. Tovariši, neobhodno potrebno je, da se podvržejo disciplini društva. Ne sklepajte nobenih službenih pogodb brez posredovanja društva. To zahteva danes vaš stanovni interes.

Čebelarij! V nedeljo, dne 9. marca ob 3. popoldne je v Lukovici pri Slaparju s hodičebelarjev in prijateljev čebelarstva. Na shodu bo kratko predavanje o čebelarstvu in potem ustanovitev čebelarske podružnice za brdski sodni okraj Čebelarij in prijatelji čebelarstva, udeležite se shoda v polnem številu!

Poročne obravnave v Nevem mestu se bodo vrstile ob ponedeljku dne 17. marca do vstopa 22. marca. O posamičnih porotnih slučajih bomo poročali kasneje.

Invalid z razločno pisavo, mirnega značaja in veseljem do umetnega vrtmarstva (cvetničarstva in semenoreje) najde prijetno zatočišče. Nudi se mu lepa bočnost. Oglasil naj se v poverjenosti za skupino skrbcev v Deželnem dvorcu, II. nadstropje, soba št. 125.

Zahteve poštnih oficijantov. Na občnem zboru ustanovljene podružnice Maribor osrednjega društva poštnih oficijantov, in aspirantov se je 23. svečana t. l. odobrila spomenica poslana iz Ljubljane poštemu ministru v Beograd, v kateri se zahteva odprava našega bednega stanja in združitev vseh poštnih uradnikov v skupni status. Poslala se je udanostna brzojavka regentu Aleksandru in poštnemu ministru s prošnjo, da podpira njih upravičeno zahtevo. Radi nepravilno nakazanih djeti se je odposlala druga spomenica narodni vlad. Od ravnateljstva se je zahtevala pravilna razdelitev poštarskih mest, tako da se upoštevajo v prvi vrsti moški prospekti in da se sedaj sprejeti pomočne moći ne uvrščajo do končne ureditve v njih stanic. — V trdnu preniranju, da tudi nam jukaj na naše severne ogroženje krami zasije lepe solnce v prosti Jugoslaviji, se je shod zaključil.

Opozorimo na današnjo predavanje »Akademie«, ki se vrši ob 8. zvečer v veliki dvorani Mestnega doma Litterarni zgodovinar in Cankarjev sovrstnik g. dr. Ivan Pritateli z Dunaja na predaval o Cankarju kot umetniku.

Predavanje o spolnih boleznih. Slovensko zdravniško društvo javlja društvo v javnih oblastih, da tium je na razpolago za predavanja o spolnih boleznih. Slovensko zdravniško društvo organizira javnost na važnost takih predavanj, ker preti ljudstvu velika nevarnost od spolnih bolezni. Vsele boljše žarbe časa bi bilo umestno, da bi predvidilo morda po več društv skupaj predavanje.

Zavarovanje delavcev zoper nezdro. Ker so prijava, ki so bile doseljene pri Ljubljanskem mestnem magistratu, večinoma pomankljive, zato opozarjam ponovno na glavne tozadne določbe: 1. Predložiti je zadnje večjavne uvratitvene odloke. 2. Prijaviti je obrate na novo po stanju z dne 1. januarja 1919; edor nima tiskovin za prijavo, tih dobi pri začasni delavski zavarovalni zoper nezdro v Ljubljani. Turški trg 4/1. 3. Navesti, te, da kda in za katere obrate je plačana zadnja premija. — Prijava je vložiti do 11. marca t. l. — Glej naredbo št. 364 in 380 v Uradnem listu!

Pokojniško zavarovanje manjšencev. Ker so prijave, ki so bile doseljene pri Ljubljanskem mestnem magistratu, večinoma pomankljive, zato opozarjam ponovno na glavne tozadne določbe: 1. Predložiti je zadnje

nosti in o prednju premijo, edar edok je izpremembu uvrstitev v plačilne razrede. 2. Prijaviti je uslužbenec na novo po stanju z dne 1. jan. 1919; edor nima tiskovin za prijavo, tih dobi pri začasni delavski zavarovalni zoper nezdro v Ljubljani. Turški trg 4/1. 3. Navesti, te, da kda in za katere nameščence je plačana zadnja premija. 4. Našteti je vse službe nameščencev od 1. jan. 1909 dalje. — Prijava je vložiti do 11. marca t. l. — Glej naredbo št. 359 v Uradnem listu!

Brveč za garnizijsko bolnično-Garnizijska bolnična v Ljubljani sprejme začasno 6 brveč proti dnevnemu honorarju 20 kron. Prosilci se imajo zglašati pri poveljstvu garnizijske bolnice in izkazati s sprtevati, da so izučeni brvci.

Grozen umor so izvršili nekoj 28. t. m. ob 2. uri zunanj neznan roparji na daleč okoli vsled gostoljubnosti in premoznega dobro znanem Ivanom Strnadom posestniku na Bruniku obč. Radec. pride nekdo in potrka na okno ter zaklje: »Oče, kjer vredna voda! Skrben mož se urne odpravi, pošče domača zdravila, odpre vežna vrata v istem hišu ga zgrabi zloženec za roko in mu zasadi nož v srce. Mož skoči v sobo, kjer spe dekle še zakriči: »Pomagaj, roparji so tu!« in se zgrudi mrtve na tla. Dekle začno kričati in roparji izgrevajo. S političkim psom bi se gotovo dala dogmati vsaj smer kamor so odšli. Vsa okolina je silno razburjena in v strahu. Merodajne oblasti se pa naprosto, naj ukrenejo vse, kar sploh mogoče, da se roparji izsledi in ljudstvo pomiri. Zlasti se vsakdo svari, naj ne hodi ponori okolu hiš, ker ali hlevov, ker se prav lahko dogodi, da že tudi morda nedolžen zapade smrti. Kako najne potrebne so pa sedaj v vsaki vasi nočne straže, nam ta tragični slučaj dovoli jasno govoriti. Vlada in glavarnica na takoj zaužetijo vsemi županstvom, da vpletijo v vseh vases — če treba prisilnim potom — obvezne nočne straže, koje naj strogo nadzirajo orložniki. To v lastno in splošno korist važnimi menjajo prav lahko izvršenje. Če bi se na morda tu ali tam tak žankinje upiral ali zanemaril službo, napi se na njegove stroške najame drugega, nista samega še povrh kaznije ali pa vključi v vojaško suknjo, da se privadi po korskin.

Umrli so v Ljubljani g. Ivan Jeran, računski podčastnik, go. Viktorina Tavar - Prevčera in ga Marija Lužza Hammerschmid. N. v. m. p!

Kultura.

Gledališkemu občinstvu. V petek smo videli »Voznika Henschla« tretjč z Boršnikom. Igralo se je sijajno od prvega do zadnjega skoro brez hibe.

Toda kaj pomaga, ko imamo del občinstva, ki ne zaslubi take predstave in ki bi ga morali izgnati z bitcem iz našega Talijinega tempa. Mislim smo, da se že obrača v tem oziru na boljše, včeraj smo bili kruto varani (zdi se mi, kakor da je v tem oziru pri abonementu B. nekoliko boljše). »Voznik Henschel« je vendar vseskozi tragična igra, ki se je tudi pri nas resno igrala vendar se je doberšen del občinstva po svoje zabaval in to pri prizorih, ko se ti mora, če imaš kaj srca in izobraženost, srčne in umstvene — trgati duša! Pri najodurnejšem prizoru, ko pesti Henschlovka nežno bitje, ki ga ji privede v hišo njen mož, — se vam je ta del občinstva — smejal in pokazal svojo — srčno surovost, seveda pred vsem dijaški parter ne izključivi tiste »nadebudne« dijakinje. In kaki otroci hodijo k takim dramam! V zadnji vrsti so sedeli 10- do 12letne deklice. Naj se vendar že enkrat po solah ali tudi na plakatih pove, katere igre niso za nezelo mladino! Pa tudi tisto starejše občinstvo, ki smatra drama za cirkus, naj ostane rajše doma in tam — kašja! Razmere postajajo vedno neznošnje, — pa naš stavljajo tudi v kaj čudno luč pred — trinci, pred katerimi me je naravnost ram! — Delu občinstva ne bo preostalo drugega, ako se razimeri ne izpremenijo, seči po — samopomoči. Mnogo jih je že izjavilo, da drugo leto opusti abonement, — pa naj dijaški parter nadomesti to vrzel, — ako se misli, da smejo razni pobalini za — 1 K motiti vse ostalo inteligenčno — občinstvo in — igralce! Dr. O.

Dobrodelen predstava. V tukajšnjem dramskem gledališču so predvajali različni naibednejši med vojnimi poskodovanci, oslepli vojaki, uprizorili dve igriči. Namesto, da bi se javne počakali pred občinstvom, izprva niso imeli nego so se svojih vlog učili samo razvedriči in za predstavo v internem krogu: ali ker tium je stvar uspeva neprizakovano dobro, so se odločili za javno predstavo, katere čisti dobiček je namenjen tukajšnjemu oddelku osleplih vojakov. Naime je prišla na vrsto igrica »Poštna skrivenost ali začaran pismo«, v kateri je vseh sedem igralcev kazalo čudovito spretnost in gotovost na edru: skoro ni bilo opažati, da so predstavljalci siromaki brez vida, tako izbirno so se razpoznavali med kulisami. Vlogam so bili imenito vešči, tudi izvedli so ih neprisileno in z dobrim umavanjem. Zlasti se je edikoval vojak, ki je izdal hlapca Matica z vervo in s priaznim humorjem. Druga žala »Vse našoč, ki jo je episal F. S. Fliegler menda nalača za to predstavo, kaže je boljševizem praktično razumem in uporabljen: v njej je nastopilo pet igralcev, ki so ispravili prav tako kakor nihov tovariz in prvi igri, da so si ohranili dovoli dobre vole, krepkega duha in življenskega humora. Prav ta dokaz pa je bil izvestno najavitejši moment vse predstive. Občinstvo je z živim zanimanjem nasledovalo dogodke na odru ter vse vole igralcev obasulo z glasno, iskreno se hvalilo. — Da človekolično podpre predstevanje vojnih sloncev, je močan in moči zbor »Glasbeni Matici« pod vodstvom gospoda ravnatelja Huberta med obema igrami zasedi best zasedi.

med temi itiri Adamčeve. Ni se ob vse navidezni preprostosti donalo s imenom fakto, potem Schwabovo »Zdravljec Marije« in Premrljevo »Zdravljec Skrbno nizairano petje je izvalo živo priznanje: »Zdravljec in Adamčevega» Vasovalca so morali ponoviti. —

Reportor Narodna gledališča Dramsko gledališče v Ponoredelj, 3. marca »Matiček se ženje. Igrajo daječi tukajšnjih srednjih šol. Predstava se vrati izven abonenmenta ob pol 8. zvečer. V torek, 4. marca ob pol 3. popoldne ... ulica Štev. 15. izven abonenmenta. V sredo, 5. marca ob 7. zvečer »Tugomer«, uradniška predstava ob značilnih cenah. Izven abonenmenta. V četrtek, 6. marca ob 3. popoldne dijaška predstava »Svet«, izven abonenmenta. Zvečer ob pol 8. ..., ulica Štev. 15. za abonent »A. — Opero in gledališče v Ponoredelj, dne 3. marca ostane gledališčo. V torek, 4. marca ob pol 8. zvečer »Bohème« izven abonenmenta. V sredo, 5. marca ob 3. popoldne »Prodana nevesta« izven abonenmenta. V četrtek, 6. marca ob pol 8. zvečer »Bohème« za abonenment »C.«

Iz gledališke pisarne. Da ustreže gledališča uprava željam stav. občinstva, se bodo odšli po možnosti upravljala vas božična dramska in opera dela tudi popoldne. Te predstave se bodo vršile v prvi vrsti za slavobranstvo z dežele, katero se bo potom dnevnih časopisnih notic pravočasno obveščalo. Prva takšna predstava bo v sredo ob 3. popoldne v opernem gledališču. Predvajalo se bo »Prodana nevesta«. Gledališča uprava opozarja, da vseh željam stav. občinstva, se bodo vrsile v prvi vrsti za slavobranstvo z dežele, katero se bo potom dnevnih časopisnih notic pravočasno obveščalo. Prva takšna predstava bo v sredo ob 3. popoldne v opernem gledališču. Predvajalo se bo »Prodana nevesta«. Gledališča uprava opozarja, da vseh željam stav. občinstva, se bodo vrsile v prvi vrsti za slavobranstvo z dežele, katero se bo potom dnevnih časopisnih notic pravočasno obveščalo. Prva takšna predstava bo v sredo ob 3. popoldne v opernem gledališču. Predvajalo se bo »Prodana nevesta«. Gledališča uprava opozarja, da vseh željam stav. občinstva, se bodo vrsile v prvi vrsti za slavobranstvo z dežele, katero se bo potom dnevnih časopisnih notic pravočasno obveščalo. Prva takšna predstava bo v sredo ob 3. popoldne v opernem gledališču. Predvajalo se bo »Prodana nevesta«. Gledališča uprava opozarja, da vseh željam stav. občinstva, se bodo vrsile v prvi vrsti za slavobranstvo z dežele, katero se bo potom dnevnih časopisnih notic pravočasno obveščalo. Prva takšna predstava bo v sredo ob 3. popoldne v opernem gledališču. Predvajalo se bo »Prodana nevesta«. Gledališča uprava opozarja, da vseh željam stav. občinstva, se bodo vrsile v prvi vrsti za slavobranstvo z dežele, katero se bo potom dnevnih časopisnih notic pravočasno obveščalo. Prva takšna predstava bo v sredo ob 3. popoldne v opernem gledališču. Predvajalo se bo »Prodana nevesta«. Gledališča uprava opozarja, da vseh željam stav. občinstva, se bodo vrsile v prvi vrsti za slavobranstvo z dežele, katero se bo potom dnevnih časopisnih notic pravočasno obveščalo. Prva takšna predstava bo v sredo ob 3. popoldne v opernem gledališču. Predvajalo se bo »Prodana nevesta«. Gledališča uprava opozarja, da vseh željam stav. občinstva, se bodo vrsile v prvi vrsti za slavobranstvo z dežele, katero se bo potom dnevnih časopisnih notic pravočasno obveščalo. Prva takšna predstava bo v sredo ob 3. popoldne v opernem gledališču. Predvajalo se bo »Prodana nevesta«. Gledališča uprava opozarja, da vseh željam stav. občinstva, se bodo vrsile v prvi vrsti za slavobranstvo z dežele, katero se bo potom dnevnih časopisnih notic pravočasno obveščalo. Prva takšna predstava bo v sredo ob 3. popoldne v opernem gledališču. Predvajalo se bo »Prodana nevesta«. Gledališča uprava opozarja, da vseh željam stav. občinstva, se bodo vrsile v prvi vrsti za slavobranstvo z dežele, katero se bo potom dnevnih časopisnih notic pravočasno obveščalo. Prva takšna predstava bo v sredo ob 3. popoldne v opernem gledališču. Predvajalo se bo »Prodana nevesta«. Gledališča uprava opozarja, da vseh željam stav. občinstva, se bodo vrsile v prvi vrsti za slavobranstvo z dežele, katero se bo potom dnevnih časopisnih notic pravočasno obveščalo. Prva takšna predstava bo v sredo ob 3. popoldne v opernem gledališču. Predvajalo se bo »Prodana nevesta«. Gledališča uprava opozarja, da vseh željam stav. občinstva, se bodo vrsile v prvi vrsti za slavobranstvo z dežele, katero se bo potom dnevnih časopisnih notic pravočasno obveščalo. Prva takšna predstava bo v sredo ob 3. popoldne v opernem gledališču. Predvajalo se bo »Prodana nevesta«. Gledališča uprava opozarja, da vseh željam stav. občinstva, se bodo vrsile v prvi vrsti za slavobranstvo z dežele, katero se bo potom dnevnih časopisnih notic pravočasno obveščalo. Prva takšna predstava bo v sredo ob 3. popoldne v opernem gledališču. Predvajalo se bo »Prodana nevesta«. Gledališča uprava opozarja, da vseh željam stav. občinstva, se bodo vrsile v prvi vrsti za slavobranstvo z dežele, katero se bo potom dnevnih časopisnih notic pravočasno obveščalo. Prva takšna predstava bo v sredo ob 3. popoldne v opernem gledališču. Predvajalo se bo »Prodana nevesta«. Gledališča uprava opozarja, da vseh željam stav. občinstva, se bodo vrsile v prvi vrsti za slavobranstvo z dežele, katero se bo potom dnevnih časopisnih notic pravočasno obveščalo. Prva takšna predstava bo v sredo ob 3. popoldne v opernem gledališču. Predvajalo se bo »Prodana nevesta«. Gledališča uprava opozarja, da vseh željam stav. občinstva, se bodo vrsile v prvi vrsti za slavobranstvo z dežele, katero se bo potom dnevnih časopisnih notic pravočasno obveščalo. Prva takšna predstava bo v sredo ob 3. popoldne v opernem gledališč

PARLAMENTARNI KLUB JUGOSLOVANSKIH DEMOKRATSKIH STRANK.

Beograd, 2. marca. Danes je ustavljeno Jugoslovanski demokratski klub. Dosedaj šteje 82 članov. Program mu je oni, razložen na sarajevo skupščini. Bosna je dosedaj dala v klub 32 delegatov, Hrvatska z Reko in Medžimurjem 34, Slovenija s Trstom 10, Dalmacija 6. Vojvodina jih še le bo poslala. Število bo torej še poskocilo. Za predsednika JDS je izbran dr. Medaković, bivši predsednik hrvatskega sabora, podpredsednika sta Adolf Ribičnik iz Ljubljane od slovenske JDS in Ivo Grisogono iz Dalmacije. Danes so bili izbrani 3 tajniki in 8 članov izvrševalnega odbora parlamentarnega kluba. Torej se so konstituirale tri komisije, ena za zunanje zadeve, ena za ustavo in ena za agrarno reformo. Izvrševalni odbor vodi pogajanja z drugimi strankami, zlasti s strankami s Srbiji glede skupnega nastopa, odnosno razširjenja bloka demokratskega centra.

KLUB VLS.

Beograd, 2. marca. V klub VLS so vstopili trije Hrvate, namreč dr. Simčak in dr. Deželić od skupine Narodne Politike* in Zagrebju in pop Banić iz Dalmacije. Ta klub šteje torej 19 članov.

Poročila ljubljanskega korespondenčnega urada.

PRELIMINARNA MIROVNA POGODBA ŠE TA MESEC!?

London, 2. marca. (Ldu.) Kakor počela Reuter, ur., je Balfour v pogovoru z angleškimi časničarji izrazil upanje, da se bo še koncem tega meseca podpisala predhodna mirovna pogoda.

Izračun je tako meblirano sobo. Naslov pove U. Turk, Presečna ulica 34, 2580

Učenec za fotografsko obrt se sprejme tako pri D. Rovšek, Ljubljana. 2477

Stroj za izdelovanje sodavice in več polnilnih aparatorov prodam. Več pove trdka Meini, Ljubljana. 2578

Sveža jajca v originalnih zabojih à 1440 komadov prodam po 72 vinarev 1 komad pri osebenem prevezemanju ali plačil naprej Em. Suppanz, Rogatec Sp. Štajersko. 1434

Violina, italijanski, in druge jezikje prošnje in drugi spisi s pisalnim strom se sprejemajo. Naslov pove upr. Slov. Nar. 2460

Pisma, italijanski, in druge jezikje prošnje in drugi spisi s pisalnim strom se sprejemajo. Naslov pove upr. Slov. Nar. 2576

Tako se sprejme pisarniška moč knjigovodstvo, stenografija, korespondenča proti dobril placi, stanovanju in hrani. Ponudbe na upraviteljsku gospačino Bled. 2522

50 K nagrade tis'emu, ki preskrbi go spodčini takoj meblirano sobo s posebnim vhodom in s pravico do rabe kuhinje event. samo za mesec dñi. Nujemniku se prispeva tudi z živili. Ponudbe pod „Sobu takoj/2577“ na uprav. „Slov. Naroda“. 2577

Stanovanje na Dunaju, v 1. nadstropju, glavna ulica, centralna lega, 10 minut do opere, 4 velike sobe, 1 kabinet, vse z okni na ulico, kopalna soba, s pribitkami, zamenjanam s primernim stanovanjem v Ljubljani. — Ponudbe pod „Selitev/2516“ na upr. Slov. Nar. 2516

Društvo rat. podfarsnik, izuchen trgovski, ekonom. admin. delu dobro izuren, v sklopu slovenskega in nemškega jezika v celotnem industrijalnem, trgovskem in bankovnem poduzečju. Osims materskega jezika govoriti in pišejo potpuno nemški. Ponude molim poslati pod Šif. om „Ingenieur-človek iz Zagreba/2572“ na uprav. Slov. Nar. 2572

Lei, lit in vojini posojil nakup posreduje in sprejeme kot zavarovalne premije — **Slovenska zavarovalna posredovalnica**, Gledališka ul. 7. III nadstr. Uradne ure od 9-11 dop. 3-6 pop. 2185

2 delavnici event eno, pripravni za vsakega obrtnika, kjer se nahaja že leti klijucavčarska in kleparška obrt, oddam 1. aprila. — V istem poslopu se dobri tudi lahko stanovanje. Ignacij Morič, Jesenice 118, Gorenjsko. 2573

Milj. Šiljam po povzetju poštnine prost ter franko zaboljek. Pri odmeni več orginalnih zaboljev popust. Daljši nudim tudi večjo množično zelo dobrega mačobnega mila, ter nad 100 hektovih sodov Tvrda A. Kastan, Ljubljana. Karlovska cesta 18.

Srbijat rat. podfarsnik, izuchen trgovski, ekonom. admin. delu dobro izuren, v sklopu slovenskega in nemškega jezika v celotnem industrijalnem, trgovskem in bankovnem poduzečju. Osims materskega jezika govoriti in pišejo potpuno nemški. Ponude molim poslati pod Šif. om „Ingenieur-človek iz Zagreba/2572“ na uprav. Slov. Nar. 2554

Kazino namještenje kao srbo-hrvatski dopisniki ili kao knjigovodstveni činovnik v kojem večen industrijalnom, trgovskom ili bankovnem poduzečju. Osims materskega jezika govoriti in pišejo potpuno nemški. Ponude molim poslati pod Šif. om „Ingenieur-človek iz Zagreba/2572“ na uprav. Slov. Nar. 2572

Prvostolni patriarh namerjava, da je naš ljubljeni sin, brat, stric in svak, gospod

IVAN JERAN

računski podčastnik

dne 3. t. m. ob pol 7. uri po dolgi mučni bolezni boguvdano preminil.

Pogreb nepozabnega pokojnika bo v tork, dne 4. t. m. ob pol 5. uri iz tukajšnje deželne bolnice na pokopališče k Sv. Križu,

V LJUBLJANI, 3. sušča 1919.

Zaljuboči rodbini: Jeran-Zeleznik.

Mirno je zaspala za večno življenje moja blaga soproga

oziroma iskrenojubljena draga mati, gospa

Marija Lujiza Hammerschmidt.

Preminula je 2. marca ob pol 10. zvečer po dolgem trpljenju ob neskajenj javnosti duha, in neskonljene duše, vdena v sveto vojno božjo.

Drago pokojnico bomo v tork, 4. marca iz sanatorija »Leoninum« ob 3. uri popoldne po obredu sv. cerkve v božjem imenu položili k večnemu počitku.

Zaljuboči se bo obhalil v več cerkvah. Priporočamo pokojnico v blag spomin in prosimo tihega sožalja.

V LJUBLJANI, dne 3. sušča 1919.

Ernest Hammerschmidt, trgovec, tudi v imenu svojih otrok.

ODKRITA NEMŠKA ZAROTA V MARIBORU!

Maribor, 2. marca. Državna policija je prišla na sled zaroti, ki je bila naperjena proti predstaviteljem vojaških skupščin. Bosna je dosedaj dala v klub 32 delegatov, Hrvatska z Reko in Medžimurjem 34, Slovenija s Trstom 10, Dalmacija 6. Vojvodina jih še le bo poslala. Število bo torej še poskocilo. Za predsednika JDS je izbran dr. Medaković, bivši predsednik hrvatskega sabora, podpredsednika sta Adolf Ribičnik iz Ljubljane od slovenske JDS in Ivo Grisogono iz Dalmacije. Danes so bili izbrani 3 tajniki in 8 članov izvrševalnega odbora parlamentarnega kluba. Torej se so konstituirale tri komisije, ena za zunanje zadeve, ena za ustavo in ena za agrarno reformo. Izvrševalni odbor vodi pogajanja z drugimi strankami, zlasti s strankami s Srbiji glede skupnega nastopa, odnosno razširjenja bloka demokratskega centra.

KLUB VLS.

Beograd, 2. marca. V klub VLS so vstopili trije Hrvate, namreč dr. Simčak in dr. Deželić od skupine Narodne Politike* in Zagrebju in pop Banić iz Dalmacije. Ta klub šteje torej 19 članov.

Poročila ljubljanskega korespondenčnega urada.

PRELIMINARNA MIROVNA

POGODBA ŠE TA MESEC!?

London, 2. marca. (Ldu.) Kakor počela Reuter, ur., je Balfour v pogovoru z angleškimi časničarji izrazil upanje, da se bo še koncem tega meseca podpisala predhodna mirovna pogoda.

Izračun je tako meblirano sobo. Naslov pove U. Turk, Presečna ulica 34, 2580

Učenec za fotografsko obrt se sprejme tako pri D. Rovšek, Ljubljana. 2477

Stroj za izdelovanje sodavice in več polnilnih aparatorov prodam. Več pove trdka Meini, Ljubljana. 2578

Sveža jajca v originalnih zabojih à 1440 komadov prodam po 72 vinarev 1 komad pri osebenem prevezemanju ali plačil naprej Em. Suppanz, Rogatec Sp. Štajersko. 1434

Violina, italijanski, in druge jezikje prošnje in drugi spisi s pisalnim strom se sprejemajo. Naslov pove upr. Slov. Nar. 2460

Pisma, italijanski, in druge jezikje prošnje in drugi spisi s pisalnim strom se sprejemajo. Naslov pove upr. Slov. Nar. 2576

Tako se sprejme pisarniška moč knjigovodstvo, stenografija, korespondenča proti dobril placi, stanovanju in hrani. Ponudbe na upraviteljsku gospačino Bled. 2522

50 K nagrade tis'emu, ki preskrbi go spodčini takoj meblirano sobo s posebnim vhodom in s pravico do rabe kuhinje event. samo za mesec dñi. Nujemniku se prispeva tudi z živili. Ponudbe pod „Sobu takoj/2577“ na uprav. „Slov. Naroda“. 2577

Stanovanje na Dunaju, v 1. nadstropju, glavna ulica, centralna lega, 10 minut do opere, 4 velike sobe, 1 kabinet, vse z okni na ulico, kopalna soba, s pribitkami, zamenjanam s primernim stanovanjem v Ljubljani. — Ponudbe pod „Selitev/2516“ na upr. Slov. Nar. 2516

Društvo rat. podfarsnik, izuchen trgovski, ekonom. admin. delu dobro izuren, v sklopu slovenskega in nemškega jezika v celotnem industrijalnem, trgovskem in bankovnem poduzečju. Osims materskega jezika govoriti in pišejo potpuno nemški. Ponude molim poslati pod Šif. om „Ingenieur-človek iz Zagreba/2572“ na uprav. Slov. Nar. 2554

Kazino namještenje kao srbo-hrvatski dopisniki ili kao knjigovodstveni činovnik v kojem večen industrijalnom, trgovskem ili bankovnem poduzečju. Osims materskega jezika govoriti in pišejo potpuno nemški. Ponude molim poslati pod Šif. om „Ingenieur-človek iz Zagreba/2572“ na uprav. Slov. Nar. 2572

Prvostolni patriarh namerjava, da je naš ljubljeni sin, brat, stric in svak, gospod

IVAN JERAN

računski podčastnik

dne 3. t. m. ob pol 7. uri po dolgi mučni bolezni boguvdano preminil.

Pogreb nepozabnega pokojnika bo v tork, dne 4. t. m. ob pol 5. uri iz tukajšnje deželne bolnice na pokopališče k Sv. Križu,

V LJUBLJANI, 3. sušča 1919.

Zaljuboči rodbini: Jeran-Zeleznik.

Mirno je zaspala za večno življenje moja blaga soproga

oziroma iskrenojubljena draga mati, gospa

Marija Lujiza Hammerschmidt.

Preminula je 2. marca ob pol 10. zvečer po dolgem trpljenju ob neskajenj javnosti duha, in neskonljene duše, vdena v sveto vojno božjo.

Drago pokojnico bomo v tork, 4. marca iz sanatorija »Leoninum« ob 3. uri popoldne po obredu sv. cerkve v božjem imenu položili k večnemu počitku.

Zaljuboči se bo obhalil v več cerkvah. Priporočamo pokojnico v blag spomin in prosimo tihega sožalja.

V LJUBLJANI, dne 3. sušča 1919.

Ernest Hammerschmidt, trgovec, tudi v imenu svojih otrok.

ODKRITA NEMŠKA ZAROTA V MARIBORU!

Maribor, 2. marca. Državna policija je prišla na sled zaroti, ki je bila naperjena proti predstaviteljem vojaških skupščin. Bosna je dosedaj dala v klub 32 delegatov, Hrvatska z Reko in Medžimurjem 34, Slovenija s Trstom 10, Dalmacija 6. Vojvodina jih še le bo poslala. Število bo torej še poskocilo. Za predsednika JDS je izbran dr. Medaković, bivši predsednik hrvatskega sabora, podpredsednika sta Adolf Ribičnik iz Ljubljane od slovenske JDS in Ivo Grisogono iz Dalmacije. Danes so bili izbrani 3 tajniki in 8 članov izvrševalnega odbora parlamentarnega kluba. Torej se so konstituirale tri komisije, ena za zunanje zadeve, ena za ustavo in ena za agrarno reformo. Izvrševalni odbor vodi pogajanja z drugimi strankami, zlasti s strankami s Srbiji glede skupnega nastopa, odnosno razširjenja bloka demokratskega centra.

KLUB VLS.

Beograd, 2. marca. V klub VLS so vstopili trije Hrvate, namreč dr. Simčak in dr. Deželić od skupine Narodne Politike* in Zagrebju in pop Banić iz Dalmacije. Ta klub šteje torej 19 članov.

Poročila ljubljanskega korespondenčnega urada.

PRELIMINARNA MIROVNA

POGODBA ŠE TA MESEC!?

London, 2. marca. (Ldu.) Kakor počela Reuter, ur., je Balfour v pogovoru z angleškimi časničarji izrazil upanje, da se bo še koncem tega meseca podpisala predhodna mirovna pogoda.

Izračun je tako meblirano sobo. Naslov pove U. Turk, Presečna ulica 34, 2580

Učenec za fotografsko obrt se sprejme tako pri D. Rovšek, Ljubljana. 2477

Stroj za izdelovanje sodavice in več polnilnih aparatorov prodam. Več pove trdka Meini, Ljubljana. 2578

Sveža jajca v originalnih zabojih à 1440 komadov prodam po 72 vinarev 1 komad pri osebenem prevezemanju ali plačil naprej Em. Suppanz, Rogatec Sp. Štajersko. 1434

Violina, italijanski, in druge jezikje prošnje

Priporočam p. t. trgovcem, tudi tam in občinstvu svoje trgovske agencije in
trgovsko podjetju. Preskrbujem prodajo in nakup vseh v trgovini spadajočih
stvari točno in hitro. — 2005

Stanko Farkaš,
Lukavci, počta Križevci pri Ljutomeru.

Prstovoljna dražbeni razprodaja

meščanskega pohištva, postelje, omare, umivalniški, kovčegi, gnetilni stroj, veloci-pedalni stroj za težavo, popoln Mayerjev vsečni slovar, ptičniški, puška, lepa prostorna polkrica kočija, lep močan voz brek, tovorni voz z dvoj. konjsko zapogjo, konjski delni plasti in druge raznovrstne predmete, se vrši v četrtek, 6. marca od 9. do 12. ure dopoldne in od 3. do 5. ure popolne na dvorišču "Kavarna Europa" vnot Marije Terezije in Dunajska cesta. — 2593

Potom javne dražbe

se bo v stadiju Balkan, Dunajska cesta 33,
v sredo, dne 5. sušca ob 9. uri dopoldne
podajo raznovrstno predvojno blago za moške in ženske oblike, večje število
šepit, okusno narezanih zimskih sušenj in površnikov ter raznovrstne oblike za
delne in molke. — Ker je blago dobro, naj nikdo ne zamudi ugodne prilike, si ga po ceni
zabaviti! — 2352

Mestni pogrebni zavod

v LJUBLJANI, Prečna ulica 2/II. Telefon št. 15
posvetna pogrebe vseh vrst in vsa v pogrebno stroko spadajoča opravila v
mestu in na deželi, daže izvršuje ekskumacije in prepeljave v in iz Ljubljane
z vozom ali po železnici.

Velika zaloga najrazličnejših kovinastih in lesnih krst,
na kar se posebej opozarja p. t. občinstvo z deželi.

St. 2529. **RAZGLAS.** 2492

Poverjeništvo za javna dela in obrt potrebuje v smislu sklepa
deželne vlade za Slovenijo za gradnjo stanovanjskih hiš v Ljubljani

več stavbi, parcel oz. za razdelitev v stavbne parcele primernega sveta

Nekolkovane ponudbe z vsemi podatki, opremljene po možnosti z legopisom, prevzema poverjeništvo do 15. marca t. l.

Poverjenik za javna dela in obrt

Ing. Remec.

Mesarske tehnicice
lastnega izdelka ima v zalogi tvečka
KAROLUSAR, Maribor n. D.
Grajska ulica štev. 28.
— Tovarna vsakovrstnih tehnic. —
Cene zmerne. — Popravila točno in ceno.

Za večje trgovske podjetje se išče v centru Ljubljane v najem

:: zelo obsežen lokal ::

(ali več manjših prostorov) v pritličju večje hiše.
Ker se namerava lokale za podjetje primerno adaptirati, se vpoštevajo le ponudbe na daljšo dobo. — Podjetje trpi stroške v lastni režiji.

Lastniku hiše se nudi prilika soudiležbe pri tem podjetju. — Ponudbe takoj na uprav. "Slov. Naroda" pod "RIS". — 2358

St. 2522. **Razglas.**

Zvišanje oddajnih cen klavne živine.

Glasom sklepa deželne vlade SHS z dne 12. srečana 1919 se
zvišajo na slovenskem ozemlju prevzemne cene vseh vrst živine za
K 1.500 per kilogram žive teže.

Ta povišek se bo izplačeval od 16. srečana 1919 samo tistim posetnikom, ki oddajo živino prstovoljno, bodisi na poziv za-upnika ali brez poziva.

Cene za nadrebro proda je mesa ostanejo neizpremenjene, ker plača omenjeni povišek država.

Mestni magistrat jubljanski,
dne 16. februarja 1919. 2611

Važno za ženine in neveste, begunce in gostilničarje

da si nabavijo pohištvo. — Razproda se radi preuredivne posestva po zmernih cenah 20 kompletih sobnih opav, deloma zelo elegantnih in modernih kakor tudi preprostih in antikit. Nadalje posamezne omare, postelje, divani in drugi deli opave. Cene za kompletno sobo z zastorom, prtom in preprogo itd. K 1000.—

do K 7000.— Natančnejša pojasnila in naslov oddaja

Anončna pisarna Al. Matelič, Ljubljana, Kongresni trg 3/I.

"CROATIA" **sprejema**

v elementarnem in srednjem osnovnem

vsakovrstna zavarovanja pod

najugodnejšimi pogoji in najmodernejšimi tarifi.

Dne 1. aprila 1919. Sprejemamo spesno poslanico in zahtevanje, katerim se nudi prilika vložiti nazivnega zavzetka.

Javna dražba pohištva

se vrši 6. marca t. l. ob 10. ure dop. v hiši na Mestnem trgu št. 6, drugo nadst.
Prodejo se omare, masneje, zola, slike, stoli itd. Pogleda se fabiko 6. marca od
9.—10. ure dop. 2590

Srbečko, hraste, lišaje
odstrani prav naglo dr. Fleisch-a Izvir, postav varovano "SEABA-
FORM" - maslo. Popolnoma brez duha in ne maže. Poskusni
lonček K 3—, veliki K 5—, porcija za rodbino K 12—.
— Dr. E. Fleisch's Krause-Apotheke (Györ), Raab Ogrske. —
Zaloga za Ljubljano in okolico: Lekarna "pri zlatem jelenu",
Ljubljana, Marijin trg. 5958
Pozor na varstveno znamko "SEABA-
FORM" —

Slike kralja Petra

v velikosti 47×65 cm priporoča

Narodna knjigarna v Ljubljani.

Cena v knjigarni K 15.—, v tem ovoju po pošti K 16.-50.

Ponudim vina

belo vino 1918	K 5·40
rdeče vino 1918	5·50
od postaje Brežice	
belo vino 1917	7·20
rizling 1917	7·60
rdeče vino 1917	8·20
muškat-vino 1917	8·40
"Erlsruer" (Ljutomerčan) prosto postaje	
Gyöngyös naravnost od producenta	
slivovko "raki" 28 % K 18·40 od Zagreba.	

Naslov:

Breznik in drug, Celje, Ljubljanska c. 23

Anton Bercé
Marica Bercé
roj. Oberski

poročeni dne 1. sušca 1919.

Dornberg.
Oplotnica

Ivo Pavlič
Sabinka Pavlič
roj. Oberski

Vel. Obrež - Brežice
Oplotnica

SUHE GOBE

vseh vrst, ne mešane, kupujem
v vsaki množini po najvišjih dnev-
nih cenah. Istotako iztočen, trčan
med v večji množini.

F. SIRC, KRAJN.

Umetniške, ukrajinske, ljubljanske in druge

RAZGLEDNICE

na debelo in drobno se dobe po zmernih cenah

v Narodni knjigarni v Ljubljani

Zastopstvo

za Ljubljano in Slovenijo prev-
zame trgovska agentura. Vpoštev
priče specerijska in kolonialna
stroka, vino, žganje in južno sa-
de. Večje dobove zmožne tu in
inozemke tveanke se prosijo za
ofere pod "Egros" na Anočno
ekspedicijo Al. Matelič, Ljubljana
Kongresni trg 3. I. nastr. 2509

Glavno zastopstvo

za Slovenijo

Ljubljana, —

Stari trg štev. II.

Majhno hišo

z vrhom in po možnosti
nekaj zemljišča v Ljub-
ljani ali predmetju ozi-
roma posestvo v okolici — kupim. — Ponudbe z natančnimi podatki pod "Ma-
jhno hišo" 2496 na upravn. Slov. Naroda.

2496

Električne žice.

Želimo kupiti več količin električne žice (Kufserlitz) 1 mm i 1·5 isto tako

blank bakrene žice ili kabel za vanjski uvod od 3 do 10 mm. Cjenjene ponude

molimo na Schwarz i drug, Ziegler, Preradovića ul. 1. 2496

2496

dobro načen z dobrim obrestovanjem
in zajemeno sigurnostjo je vprašanje
današnjega dne. — Če hočete o tem
pojasnila, potrudite se takoj k Splošni
zavarovalnici, Gledališka ulica
št. 7. III. nadstropje. 2196

Uradne ure od 9.—11. dop. in od 3.—6. pop.

Pozor, aprovizacije in tvornice!

Zivila: svinjska mast, moka, sir, prstni lipljavski itd., v kolikor se dobe izvozni
dobjavljam cen. Uporjam vse industrijske rekompenzacije predmete. Proslek
za brzjavne in pismene ponudbe in oferte.

G. GRUJIC, Velika Kikinda (Nagykikinda) Banat.

POZOR, Veliike trgov. prostore

s Štealažami, na Glavnem trgu v Kamniku, oddam v najem.

Franc Cvek v Kamniku.

2496

Razpis.

Razpisuje se služba okrožnega zdravstva za okrožje

Raženbur ob Savi z letno plačo 1200 K. Vsakih pet let se

poveča ta plača za 100 K. Subvencija okrajnega zastopa znaša

letno 200 do 400 K.

Prošnje je vložiti do 1. aprila 1919 pri okrožnem zdraviskem

odboru v Raženburgu.

Vpoštevalo se bode le prošnje slovenskih ali vsaj slovenščine

dovolj zmožnih gospodov posilcev.

Okožni zdravski odbor v Raženburgu.

dne 25. februarja 1919.

Anton Kunej, predsednik.

Ne zamudite

soje nemoderne krznarske stvari, naprimjer: boe, muhe, plašče itd. poslati v

I. Jugoslovansko krznarnico in strojarnico,

kjer se vse po najnovejši fazoni lepo in po ceni popravi, ne željo tudi shraniti
čez poletje.

2311

Nadzijo prevzemam v strojenje in popolno izdelavo vsakostne surove

kože, kateri izgotovim lepo in po ceni v najkrajšem času.

Izdajem tudi časniške čepice po meri ter imam v zalogi prave izvime

zake za čepice, prave srbske čepote, zvezde itd.

2311

LUDOVIK ROTH,

krznarski majstor

Franc Jožefa cesta št. 3, I. nadstropje

Odvetnik

- Dr. Ivan Vasič -

naznanja, da je otvoril

odvetniško pisarno

v Novem mestu, Glavni trg 86.

Za modistke.

Največja zaloga mod